

Comisia
Bibliotecii
pentru Copii și
Tineret

Ghid pentru servicii de bibliotecă destinate copiilor

* serviciile de bibliotecă destinate copiilor – mai importante ca
niciodată, în întreaga lume,
atât pentru copii, cât și pentru familiile acestora*

Prefață

Comunitatea globală și cerințele noii ere a informației au redefinit biblioteconomia și utilizarea noilor tehnologii în vederea intensificării revoluției economice, culturale și comunicaționale a lumii de astăzi.

Prezentul ghid, întocmit sub forma unui plan-schiță, a fost realizat de membrii Comitetului Permanent al Comisiei pentru Biblioteci de copii și tineret, ca un instrument de lucru destinat bibliotecilor, indiferent de dimensiunile sau posibilitățile financiare ale acestora.

Acest ghid se alătură altor publicații ale IFLA: Manifestul IFLA/UNESCO pentru biblioteci publice, Serviciile bibliotecii publice: ghid de dezvoltare IFLA/UNESCO și Ghidul serviciilor de bibliotecă destinate tinerilor

Introducere

Serviciile de bibliotecă destinate copiilor nu au fost niciodată mai importante ca acum, în întreaga lume, atât pentru copii, cât și pentru familiile acestora.

Accesul la cunoaștere și multiculturalismul, ca și învățarea pe tot parcursul vieții și alfabetizarea, au devenit prioritare pentru societate.

O bibliotecă performantă le oferă copiilor posibilitatea de a învăța pe tot parcursul vieții, de a dobândi diverse competențe intelectuale, făcându-i astfel capabili să contribuie la bunăstarea comunității lor.

Biblioteca pentru copii ar trebui să răspundă în mod constant permanentelor schimbări ce au loc în societate, venind în întâmpinarea nevoilor culturale, de informare și de petrecere a timpului liber ale tuturor copiilor.

Fiecare copil trebuie să se familiarizeze și să se simtă confortabil la biblioteca din localitatea sa și să știe să se orienteze într-o bibliotecă, în general.

Scop

Scopul întocmirii acestui ghid este de a ajuta bibliotecile publice din diferitele țări ale lumii să implementeze servicii de bibliotecă de înaltă calitate, destinate copiilor.

Audiență

Ghidul este destinat bibliotecarilor, directorilor de biblioteci, factorilor de decizie, studenților și profesorilor din învățământul superior biblioteconomic și al științei informării.

Capitolul I

Misiune

Prin oferirea unei game largi de materiale și activități, bibliotecile publice le oferă, de fapt, copiilor șansa de a experimenta plăcerea lecturii și entuziasmul descoperirii de noi cunoștințe. Copiii și părinții trebuie învățați cum să folosească biblioteca în modul cel mai eficient și cum să-și dezvolte abilitățile în utilizarea surselor de informare tradiționale sau electronice.

Bibliotecile publice au obligația particulară de a susține procesul de inițiere și de a promova cărțile și celelalte surse de informare destinate copiilor.

Biblioteca trebuie să ofere evenimente speciale pentru copii, cum sunt poveștile, sau alte activități bazate pe serviciile și resursele bibliotecii.

Copiii ar trebui încurajați să frecventeze biblioteca de la cele mai mici vârste, deoarece acest fapt va crește probabilitatea ca ei să rămână utilizatorii bibliotecii și în viitor.

În țările multilingve, cărțile și materialele audio-video destinate copiilor ar trebui să fie disponibile în limba lor maternă.

(IFLA / UNESCO - Serviciul Bibliotecii Publice – Ghid de dezvoltare, 2001)

Capitolul II

Întâmpinarea nevoilor copiilor

Convenția Națiunilor Unite asupra Drepturilor copilului subliniază dreptul fiecărui copil de a se dezvolta la potențialul său maxim, dreptul la acces liber și gratuit la informație, materiale și programe, în condiții de egalitate pentru toți și independent de:

- vârstă
- rasă
- sex
- religie, naționalitate și tradiție culturală
- limbă
- statut social sau
- aptitudini personale și abilități.

Creșterea copiilor este un lucru ce ține de comunitatea locală, nu de cea globală, dar ea este afectată de problemele globale.

Grupuri țintă

Grupurile țintă, vizate de bibliotecile pentru copii, la nivel de individ sau grup, sunt:

- copii de la 0-3 ani
- preșcolari
- școlari cu vârsta sub 13 ani
- grupuri cu nevoi speciale
- părinți și alți membri de familie
- persoane care au copii în îngrijire (tutori, asistenți maternali etc.)
- adulți care lucrează cu copii, cărți și alte mijloace de informare.

Scopuri

- de a facilita dreptul fiecărui copil la :
  - informație
  - inițiere vizuală, digitală și multimedia
  - dezvoltare culturală
  - dezvoltarea abilităților de lectură
  - învățare pe tot parcursul vieții
  - programe de creativitate, destinate timpului liber
- de a oferi copiilor acces liber la toate sursele de informare
- de a oferi activități variate pentru copii, părinți sau persoane care au copii în îngrijire
- de a facilita integrarea familiilor în comunitate
- de a sprijini copiii și de a pleda pentru libertatea și siguranța lor
- de a încuraja copiii să devină oameni încrezători și competenți
- de a milita pentru o lume pașnică.

Finanțare

Copii sunt o “investiție” profitabilă.

Bibliotecile pentru copii au nevoie de un buget astfel conceput încât să poată menține și îmbunătăți calitatea materialelor și a serviciilor oferite publicului.

Bugetele standard pot fi suplimentate cu surse externe de finanțare, provenite din:

- subvenții guvernamentale (pentru proiecte speciale și inițiative noi)
- organizații culturale (pentru spectacole de muzică, dans, teatru, expoziții de arte plastice sau tradiții etnografice)
- edituri (pentru întâlniri cu autori sau ilustratori sau pentru diverse cadouri și premii)
- sponsorizare (firmele locale sau organizațiile de voluntari, pentru susținerea desfășurării unui eveniment anume)
- agenții non-guvernamentale

Materiale

Bibliotecile pentru copii ar trebui să-și îmbogățească fondul cu publicații în toate formatele: tipărite (cărți, periodice, benzi desenate, broșuri), electronice (CD-uri, DVD-uri, casete), cu jucării, jocuri educative, calculatoare, soft-uri și conectare la internet.

Criterii de selecție

Pentru crearea colecției și oferta de servicii, bibliotecarii ar trebui să aleagă materiale:

- de foarte bună calitate
- potrivite vârstei
- actuale și exacte
- care să reflecteze valori și opinii cât mai diferite
- care să reflecte cultura comunității locale
- care să introducă ideea comunității globale.

Spațiu

Copii de toate vârstele ar trebui să perceapă biblioteca drept un spațiu deschis, primitor, atractiv și liniștit.

Ideal ar fi ca secția pentru copii să-și ofere serviciile într-un spațiu special amenajat, care poate fi recunoscut cu ușurință (ex. mobilier, decorațiuni, culori specifice), separat de celelalte compartimente ale bibliotecii.

Biblioteca se constituie într-un spațiu public în care copiii se pot întâlni atât față în față, cât și în mediul virtual.

Servicii

Serviciile destinate copiilor sunt importante și ar trebui tratate la egalitate cu cele destinate adulților.

Bibliotecile pentru copii ar trebui să vină în întâmpinarea nevoilor de informare, culturale și de petrecere a timpului liber ale copiilor:

- împrumutând o gamă cât mai variată de publicații
- oferind informații și servicii de referință
- ajutând copiii să-și aleagă materialele
- inițiind copiii în operațiunea de selectare a publicațiilor și dezvoltând serviciile de bibliotecă
- oferind cursuri de inițiere pentru obținerea de competențe în utilizarea bibliotecii și alfabetizarea informațională
- organizând activități motivante (promovarea lecturii)
- oferind lectură de povești sau alte proiecte de stimulare a creativității
- educând părinții și persoanele care au în îngrijire copii
- oferind servicii de referință și inițiere persoanelor care au copii în îngrijire, educatorilor, profesorilor și bibliotecarilor
- colaborând și susținând organizațiile și instituțiile ce activează în comunitate.

Rețea de colaborare

O rețea de colaborare cu alte organizații și instituții din comunitatea locală este importantă și benefică.

- Cunoașterea nevoilor culturale și de informare a comunității și încercarea de a ajusta resursele bibliotecii funcție de aceste nevoi vor face ca instituțiile locale să nu concureze, ci să coopereze între ele, în beneficiul copiilor.
- Școlile sunt importante instituții partenere. Biblioteca școlară oferă suport atât procesului educativ, cât și auto-educației și lecturii recreative.
- Centrele de asistență medicală, centrele de zi, grădinițele și celelalte instituții care oferă servicii de îngrijire sunt parteneri necesari și bineveniți, în special pentru activitățile de promovare a lecturii dedicate copiilor, părinților și diverselor altor categorii profesionale.

Publicitate

Un profil public pozitiv al bibliotecii pentru copii este cel mai important aspect în efortul de a câștiga timpul și interesul copiilor

Alfabetizarea și lectura sunt competențe obligatorii pentru a putea comunica, iar valoarea lor trebuie permanent întărită.

Resurse umane

Niște biblioteci pentru copii cu adevărat eficiente și conduse profesionist necesită bibliotecari calificați și dedicați.

Competențele necesare sunt:

- entuziasmul
- înalte abilități de comunicare, relaționare interpersonală, activitate în echipă și capacitate de rezolvare a problemelor
- capacitatea de integrare într-o rețea și de cooperare

- inițiativa, flexibilitatea și deschiderea față de schimbare
- capacitatea de a analiza nevoile utilizatorilor, de a planifica, organiza și evalua serviciile și proiectele bibliotecii
- interesul pentru dobândirea de noi competențe și pentru dezvoltarea profesională

Bibliotecarii din secțiile pentru copii au, de asemenea, nevoie de cunoștințe legate de:

- psihologia și dezvoltarea copilului
- modalități de dezvoltare și promovare a lecturii
- activități artistice și culturale
- literatura pentru copii, pe suport tradițional sau electronic.

Management și evaluare

Este foarte important ca bibliotecarii din secțiile pentru copii să participe și la planificarea activității bibliotecii ca întreg, pentru a asigura introducerea printre obiectivele majore și planurile pe termen lung ale instituției, a ridicării gradului de conștientizare și suport pentru serviciile dedicate copiilor.

Informațiile fiabile sunt absolut necesare în procesul de evaluare și îmbunătățire a performanțelor:

- întocmirea de statistici cu privire la resurse, personal, servicii, circulația documentelor, activități culturale etc., care să ofere date pentru planificarea activității, să evidențieze responsabilitatea și să conducă la decizii luate în cunoștință de cauză
- măsurarea indicatorilor de performanță a personalului, prin raportare la competențele standard.

Capitolul III

Așteptăm sugestiile dumneavoastră!

- Comitetul permanent al Comisiei pentru Biblioteci de copii și tineret așteaptă ajutorul dvs.
- Vă rugăm să vă alăturați activității comisiei trimițând exemplele dvs de “bune practici”, pentru a fi postate pe pagina de internet a IFLA, în secțiunea alocată comisiei
- Vă rugăm să trimiteți sugestiile dvs. președintelui sau secretariatului comisiei, în vederea editării sau includerii acestora în materialele noastre.

Informații suplimentare

Acest ghid a fost realizat de Comisia IFLA pentru Biblioteci de copii și tineret și finanțat în parteneriat cu Biblioteca Publică Medvescak din Zagreb, Croatia (decembrie, 2003).

Dacă sunteți interesați de activitatea comisiei, deveniți membri IFLA și înscrieți-vă apoi în comisie.

© IFLA

Pentru informații suplimentare și detalii vă rugăm să accesați site-ul comisiei: IFLANET (www.ifla.org). Varianta tipărită a tuturor ghidurilor realizate de comisie pot fi comandate la secretariatul comisiei.

Ghidurile se bazează pe proiectul de text dezvoltat de grupul de lucru din cadrul comisiei și de colaboratori. Vezi și: [ww.ifla.org/VII/s10/scl.htm](http://www.ifla.org/VII/s10/scl.htm).

Desenele folosite în ghid provin din arhiva Bibliotecii Publice Medvescak din Zagreb, Croația.

P.O. Box 95312
2509 CH Haga
Olanda

Tel. +31 70 3140884
Fax +31 70 3834827
E-mail: ifla@ifla.org
www.ifla.org

